

POMURSKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA POMURJE

Leto VIII. — Štev. 16

Murska Sobota, 19. aprila 1956

Cena din 10.—

Okrajni odbor SZDL je razpravljajal o reformi šolstva

Šola naj bo čim bližja družbi, — pogojena z njenim okoljem in življenjem —

Kakor je znano, je zvezna komisija za reformo šolstva že dala osnutke osnovnih načel nove reforme v široko razpravo po vsej državi. Sedaj razpravljajo o reformi po posameznih republikah in okrajih, dodajajo svoje predloge, jo izpopolnjujejo, oziroma diskutirajo o njej tudi načelno.

Tako diskusijo je prejšnjo soboto (14. aprila) organiziral tudi Okrajni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Murski Soboti.

DOGODKI ZADNJIH DNI

Naša dolžnost je, da se najprej ozremo na najpomembnejše zunanje politične dogodke preteklega tedna in šele potem spregovorimo o gotovo najpomembnejši svetovno-politični akciji v zadnjem času, o obisku Hruščova in Bulganina v Londonu.

V naši državi se je mudil sedem dni belgijski minister za zunanje zadeve Paul Henry Spaak. Tudi ta obisk je mogoče šteti med tiste svetovno-politične dogodke, ki gladijo vse večjo in solidno pot k utrditvi miru v svetu. Za razgovore, ki jih je Spaak imel z vodilnimi državniki naše dežele — med drugim se je sestal tudi z maršalom Titom — je sam izrazil mnenje, da so bili zanj »zelo zanimivi« in da je slišal stvari, za katere prej ni vedel. Ob tem obisku je bilo ugotovljeno, da med Belgijo in Jugoslavijo ni posebnih problemov. Slo je tudi za to, da se poveča blagovna izmenjava med obema deželama in da se izmenjajo mnenja na vseh področjih, kjer sodelujemo skupaj. Z belgijskim zunanjim ministrom je prišel v Jugoslavijo tudi član biroja socialistične stranke Belgije Franz Tielemans. Prav gotovo je, da se bodo stiki po tem obisku med obema državama še bolj okrepli. Treba je omeniti, da je Spaak pobabil na obisk v Belgijo našega tajnika za zunanje zadeve Kočo Popoviča, ki je vabilo tudi sprejel.

Te dni se mudi v Bolgariji naša parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik skupščine Moša Pijade. Poročila v časnikih in po radiju govore, da je bila naša delegacija v Bolgariji pristočno pozdravljena in sprejeta. Med drugim so delegati prisostvovali tudi izredni seji Narodnega sobranja Bolgarije, na kateri so med drugim obravnavali tudi prvo sedanjega predsednika bolgarske vlade Vlka Cervenkovca o njegovi razrešitvi predsedniških dolžnosti. Naša delegacija je doživela v bolgarski narodni skupščini naravnost burne ovacije, prav tako je bil tudi sprejet govor Moše Pijada, ki je govoril zlasti o politiki koeksistence, ki je že omogočila in bo še v nadalje omogočila razvijanje prijateljskih vezi s svetom. Izven dvorane je, da stiki dobrih sosedov koristijo in ustrezajo življenjskim koristim narodov obeh dežel, hkrati pa tudi mnogo prispevajo k splošnemu popuščanju napetosti v svetu.

Ko že govorimo o obiskih, je treba omeniti tudi bližnji prihod norveškega zunanjega ministra Langeja v Jugoslavijo. Minister Lange pride v našo državo 20. t. m.

Če pogledamo malo po svetu, opazimo, da je precej v ospredju dogodkov tudi misija generalnega tajnika Organizacije Združenih narodov Daga Hamarskjöldja na Bližnjem Vzhodu. Tajnik je do sedaj obiskal Egipt, bil je tudi že na področju Gaze, večno nemirnem vojaškem področju, od tam pa se namerava podati še v Bejrut. Za sedaj se ni mogoče govoriti o kakšnih konkretnih rezultatih njegovega »mirotnege pohoda«, tudi časopisne vesti so nejasne in zavite. Po vsej verjetnosti tudi sam tajnik med trajanjem svojega obiska na Bližnjem Vzhodu ne želi dati izjav, ki bi morda škodovale njegovi nadaljnji mirovni poti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ki je za ta dan sklical svoj plenum. Da bi bila razprava čim širša in čim bolj plodna je na konferenco povabil vse tiste, ki se za novo reformo v jugoslovanskem šolstvu zanimajo. Tako se je poleg članov Okrajnega odbora SZDL udeležilo sestanka tudi precejšnje število drugih tovarišev in tovarišic, predvsem iz vrst prosvetnih delavcev. Seji je prisostvovalo preko 100 udeležencev.

Glavno poročilo o novi reformi je sestavil in na plenumu prebral okr. šol. inšpektor tov. Bela Horvat. V referatu je obravnaval naše šolstvo predvsem z vidika družbenih potreb in se poleg drugega zavezal za enotno šolo, ki naj daje mladini osnovno izobrazbo, na podlagi katere lahko pozneje doseže vse drugo. Šola mora biti čim bolj približana družbi in pogojena z družbenim okoljem in življenjem samim. (Zelo izčrpno in konkretno poročilo bomo v izveščkih objavili v naslednji številki našega lista. Uredništvo je namreč mnenja, da je problem našega šolstva in njene reforme toliko zanimiv in pereč, da bi moralo pri tem sodelovati kar največ strokovnjakov, prebivalstvo na sploh, zlasti še starši).

Pomembna in živahna je bila v glavnem tudi debata, ki se je razvila po poročilu. Sproženih je bilo nekaj misli, zlasti razprava in »Cigita od podjetja Nafta, pa tudi drugih. Tudi o njej bomo obširneje pisali v prihodnji številki našega lista.

Razveseljiv in omembe vreden kulturni dogodek

PRED PRVIM KONCERTOM AMATERSKEGA SIMFONIČNEGA ORKESTRA V POMURJU

Ze lani, ko sta ob proslavi Dneva republike skupno nastopila salonska orkestra iz M. Soboti in Ljutomer, smo pisali, da se snuje prvi amaterski simfonični orkester, kar je edinstven primer v Sloveniji. Do sedaj še namreč iz kulturnih poročil našega časopisja nismo mogli posneti, da bi se kje drugje nastopal amaterski simfonični orkester.

S prvim skupnim nastopom je bil postavljen temelj simfoničnemu orkestru Pomurja. S takrat začetim delom so uspešno nadaljevali, tako da bomo že 26. aprila t. l. slišali celovečerni koncertni program, ki

Ljutomer — Glasbena šola
(Foto Kološa)

bo obenem ena izmed letošnjih prireditvev v okviru Praznika dela. Tako se bo kolektiv simfoničnega orkestra pridružil onim, ki s svojim delom po tovarnah in delavnicah gradijo novo socialistično domovino.

Združena salonska orkestra se po svoji sestavi ugodno dopolnjujeta, kar je omogočilo simfonično sestavo. Mimogrede omenjam, da simfonični orkester nima klavirja in ne harmonija, kar je pri številnem majhnem orkestru potrebno zaradi tega, da nadomeščata razne druge

Konference, ki jo je vodil predsednik OO SZDL tov. Miloš Ledinek, so se udeležili tudi zvezni in republični poslanci Ivan Kreft, Franc Kimovec-Ziga in Jože Rus.

V sredo, 18. aprila je bil v hotelu Zvezda ustanovni občni zbor podružnice Društva LRS za Združene narode v Murski Soboti. Ob tej priložnosti je predaval o viogi OZN prof. Stane Krašovec, naš nekdanji delegat v OZN.

Istočasno je bila tudi odprta razstava ob 10-letnici OZN, ki bo trajala do vključno ponedeljka 23. aprila. Zanimivo razstavo si lahko ogledate vsak dan od 9.—18. ure v mali dvorani hotela Zvezda.

Iste dne zvečer je v okviru LU predaval dr. Jože Potrč o Mednarodni konfederaciji dela. Vsi tri dogodki pomenijo dostojno afirmacijo novega društva v Soboti, ki se je s tem pridružil velikemu številu podobnih organizacij v svetu.

Na dnevnem redu VII. seje OLO Murska Sobota ZDRAVSTVO - še vedno osrednji problem kateremu bo treba tudi v prihodnosti posvečati vso pozornost

Sedma redna seja obeh zborov OLO Murska Sobota, v petek 15. t. m., je bila v glavnem namenjena razpravi o zdravstvu.

Iz obširnega poročila predsednika Sveta za zdravstvo, tov. dr. Lee Sedlaček-Novakovec, povzemamo ugotovitev, da je zdravstvena služ-

ba v Pomurju v letih po osvoboditvi zabeležila nekaj pomembnih uspehov, da pa je sedanje stanje v zdravstvu še vedno osrednji problem, kateremu bo tudi v prihodnosti treba posvečati vso pozornost.

(O problemih zdravstva smo v našem listu obširneje že poročali v eni prejšnjih števil, ko je o zdravstvu razpravljajal Okr. odbor SZDL). Okrajni ljudski odbor pa ob tem priporoča vsem zdravstvenim ustanovam v občinah in zdravstvenim delavcem, da z isto skrbjo kakor doslej, tudi v prihodnosti storijo vse za izboljšanje zdravstvenih razmer v Pomurju, še posebej pa s poudarkom borbe proti alkoholizmu, tej nadlogi, ki zlasti v vinorodnih predelih naše pokrajine resno ogroža zdravje in delovno sposobnost ljudi. Omeniti moramo še za zdravstvo pomembna sklepa OLO na tej seji: ustanovitev dečjega dispanzerja in dispanzerja za matere in otroke, oboje v okviru bolnišnice v M.

Na svojem prvem koncertu bo simfonični orkester izvajal sledeča dela: Mozartovo uverturo k operi Don Juan; Schubertovo H-mol simfonijo (imen. Nedokončana); Straussov Jubilejni valček; Swendsenovo Romanco za violino solo (violino igra Vlado Kristl); Webrov Koncert za fagot solo (fagot igra Avgust Loparnik). Dirigenta sta: profesor Danijel Grum, ravnatelj glasbene šole v M. Soboti in Avgust Loparnik, ravnatelj glasbene šole v Ljutomeru.

Z istim programom bo simfonični orkester nastopil tudi v Ljutomeru, Radgoni, Lendavi in po možnosti še tudi drugod.

Nekdanji viničarji prvič v delavskem upravljanju

Delovni kolektiv Vinogradniškega gospodarstva v Radgoni je 8. aprila volil organe delavskega samoupravljanja. Na ta dogodek so se temeljito pripravili že na sestankih podružnic in zasedanjih dosedanjega delavskega sveta. Posebno pomemben je bil ta dogodek za delavce — bivše viničarje, ki so tokrat prvič volili organe delavskega samoupravljanja.

Na dan volitev se so delavci začeli zbirati že v zgodnjih jutranjih urah v prostorih volišeča pri Vidmu ob Ščavnici. Volitve so bile končane že ob 11. uri, kljub temu da so imeli nekateri člani kolektiva tudi dve do tri ure hoda do volišeča. Prihajali in odhajali so svečano razpoloženi. Volišče so si lepo

V Pomurskem področju Slovenije, ki je močno oddaljeno od osrednjih slovenskih kulturnih žarišč, nimamo sodobno urejene gledališke dvorane in odra, ki bi omogočala pomurskemu ljudstvu kulturni užitek in razvoj lastnih igralskih moči. Danes si ne moremo predstavljati gospodarskega in političnega napredka naše dežele, ne da bi hkrati z njim ne rasla tudi kulturna in prosvetna raven naših ljudi. Gledališče, v katerem bi poleg rednega polpolicnega ansambla nastopale vse močnejše gledališke družine iz Pomurja in od koder bi gledališki ljudje zahajali tudi na naše podeželske in mestne amaterske odre, kjer bi lahko gostovala tudi poklicna slovenska gledališča, ki bi dajala Pomurcem umetniško kvalitetne uprizoritve — takšno gledališče je postalo pereč kulturno politični problem v Pomurju.

Zategadelj se je Okrajni odbor SZDL v Murski Soboti odločil, da odločno podpre akcijo za zgraditev

takšnega gledališča v Murski Soboti. Gledališka dvorana, ki jo bodo zidali po načrtih arh. Franca Novaka, bo stala v soboškem parku, gradbeni subjekt pa je soboška »Svoboda«. Okrajno vodstvo SZDL je imenovalo poseben akcijski odbor, ki naj že v letošnjem letu zbere na področju Pomurja toliko sredstev, da bo mogoče pristopiti k zidavi. Prvi delež, 109 borov, so konec marca že prispevale nekatere vasi na Goričkem. Akcija bo zajela vse sloje Pomurja, sleherno vas, slehernega odraslega človeka.

Brez izdatne pomoči odborov in članov SZDL, sindikatov in vseh ostalih organizacij, pa tako široke akcije ni mogoče uspešno izvesti. Zategadelj naj ne bo podjetja ali ustanove, delavca, kmeta in delovnega inteligenta, naj ne bo organizacije, ki ne bi podprla te varne kulturno-politične akcije vsega Pomurja, kajti gledališče v Soboti bo koristilo vsem ljudem naše pokrajine.

Analiza realizacije letnih proizvodnih planov gospodarskih organizacij v občini Ljutomer za I. tromesečje — o tem so razpravljali na seji Sveta za gospodarstvo ObLO prejšnji teden — kaže, da so pri tem najboljše v rudniku Presika, kjer so v prvih treh mesecih proizvodnje dosegli 28% predvidenega letnega plana. Dokaj dobro pa izpolnjuje svoj proizvodni načrt tudi kolektiv Tovarne usnja v Ljutomeru. Najmanjši odstotek so dosegla opekarniška podjetja, kar pa je

Kako izpolnjujejo proizvodne plane gospodarske organizacije v občini Ljutomer

razumljivo, saj začnejo opekarne z delom šele aprila, na kar so se tudi dobro pripravile.

Na splošno tudi trgovska podjetja dokaj dobro izpolnjujejo svoje plane, razen trg. odkupnih podjetij, ki so bila doslej izven sezone. Zadovoljivo realizira svoj plan tudi socialistična obrt; kljub težavam in motnjam v zimskih mesecih (redukcija električne energije), kažejo kolektivni teh podjetij precejšnjo prizadevnost.

Kakor je izpolnjevanje proizvodnega plana v merilu občine v splošnem zadovoljivo, pa je le nekaj podjetij, ki so v prvem tromesečju dosegla komaj 10% v dnosu na letni plan. Svet za gospodarstvo ObLO je sklenil, da bo v prizadetih podjetjih analiziral vzroke takega stanja.

M. M.

VREMENSKA NAPOVED za čas od 20. do 29. aprila:

V drugi polovici tekočega tedna v splošnem ugodno vreme, vendar nekoliko nestalno s pogostimi krajevnimi plahami ali nevihtami. V prvih dneh prihodnjega tedna nekaj dni stalnega, lepega vremena. Od srede prihodnjega tedna dalje sprva krajevne nevihte, pozneje pa trajen in obilen dež z močno ohladitvijo. Proti koncu tedna razjasnitev, ponoči pa nevarnost slane.

Dr. V. M.

ODKUP — IN KONKURENCA

Prispevek k članku »Potrošnik in trgovina«, ki je bil objavljen v 14. št. PV v rubriki »Ta teden ob robu«

Kadar govorimo o potrošniških svetih ali sploh o trgovini in odnosu trgovine do potrošnika, govorimo med drugim tudi o cenah, čeprav cene niso edini predmet sicer obširnega delokroga potrošniških svetov. In če govorimo o cenah, razpravljamo predvsem o cenah tistih potrošnih predmetov, brez katerih si ne moremo zamisliti prehrane prebivalstva. Tak potrošni predmet so n. pr. jajca. Res je sicer, da jajca sama še ne pomenijo zaželjenega standarda, vendar kaže trgovina z jajci v naših razmerah na enega izmed problemov, ki niso v skladu s socialistično trgovino.

Ze leta 1954 smo pričeli usmerjati ves odkup na podeželju preko kmetijskih zadrug. Pri tem je krepko pomagala tudi tržna inšpekcija. Ker so bila posamezna odkupna podjetja s svojimi odkupovalci tako močno zasidrana, je uspelo preusmeriti ves odkup preko zadrug šele lani. Kljub temu pa so še ostali posamezni nakupovalci; (tako n. pr. pri Živnoprometu Slovenija Rapoša iz Črešnjevec in Zver iz Lipe pri Vajda eksportu Čakovca). Kmetijske zadruge so pokazale, da so zmožne odkupiti vse potrošne dobrine, ki jih pridelava kmet in jih posredovati tržnišću. Posamezne kmetijske zadruge so se pri odkupu precej okrepile. Okrepile so se predvsem tiste zadruge, ki imajo dovolj močno gospodarsko zaledje. Dogajalo se je celo, da so hoteli v nekaterih kmetijskih zadrugah ubrati popolnoma nasprotno smer svoje osnovne naloge ter se posvetiti izključno trgovini.

Še vedno:

5 odkupnih podjetij

Sistem odkupa grosističnih podjetij se pri vsem tem ni bistveno spremenil. Tako je ostalo v našem okraju še vedno 5 odkupnih podjetij, da ne upošteevamo tistih, ki prihajajo k nam samo od časa do časa. Podjetja: Vajda eksport, Boveks in Perutina so si uredila v našem okraju odkupne postaje, do čim predstavljata domači odkupni podjetji: murskosoboški Agromerkur in Ljutomerski Zadrugnik ne samo odjemalca, temveč tudi dobavitelja vseh kmetijskih zadrug v Pomurju.

Z odkupom jajc se peča vseh pet navedenih podjetij. V okraju je 67 kmetijskih zadrug, ki so zbrale lani 11 milijonov 500 tisoč jajc.

Ta številka pa še seveda ne more upravičiti tako obširne odkupne dejavnosti. Koliko sredstev gre samo v režijske stroške (prevozi, dnevnice, amortizacija prevoznih sredstev itd.), saj je aktivnost odkupnih podjetij precejšnja. To dokazuje tudi dejstvo, da stojijo istočasno pred kmetijsko zadrugo kar trije kamioni, se pravi, trije kamioni treh različnih odkupnih podjetij, ki zbirajo jajca. Ali lahko še pri vsem tem upošteavamo koristi skupnosti — potrošnika? Brez dvoma bi zadostovalo dvoje odkupnih podjetij. Tako bi bilo še vedno dovolj možnosti za zdravo konkurenco, pa tudi redna preskrba prebivalstva ne bi trpela nobene škode.

Kam pelje konkurenca za vsako ceno

Povsod gledamo na to, da neka gospodarska organizacija z dejavnostjo opravičuje svoj obstoj. Najbolj pa se to odraža v rentabilnosti podjetja. Če pa hoče biti odkupno podjetje rentabilno pod takimi nezdravimi pogoji kot jih je ustvarila gonja za potrošnim blagom, mora iskati podjetje osnovne življenjske vire — finančna sredstva. In tu je nujno — če je odkupnih podjetij več — da konkurirajo. Konkurirajo pa na ta način, da dajejo n. pr., za jajce več kot so jajca dejansko vredna v odnosu do ostalega potrošnega blaga in kupne moči potrošnikov. Še več. Čisto vsakdanji primeri so, da dajejo nekatera odkupna podjetja kmetijskim zadrugam akontacije in to celo do 500 tisoč dinarjev. S tem zadrugo nekako poslovno navežejo nase, na drugi strani pa si ustvarjajo monopolen

K javnemu vprašanju, v imenu našega uredništva naslovljenem v prejšnji številki PV občinskemu gasilskemu poveljniku od Vidma pri Ščavnici, pod naslovom

Kako to mislite, tovariš Mauko, občinski gasilski poveljnik od Vidma pri Ščavnici?

objavljamo naslednjo njegovo izjavo:

Podpisani Mauko Franc od Vidma pri Ščavnici, obžalujem in prekleujem besede, ki sem jih izrekel o Pomurskem vestniku — list je o tem pisal v št. 15 PV z dne 12. aprila 1956 — in se zahvaljujem uredništvu, da je odstopilo od pravnega postopka.

Franc Mauko,
Videm pri Ščavnici.

položaj na tržišču. Naj navedemo samo nekaj takih predplačil, ki se seveda ne nanašajo samo na jajca temveč tudi na živino. Vajda Zagreb je dal Kmetijski zadrugi Veržej nič manj in nič več kot 1 milijon 446 tisoč 971 dinarjev predplačila v gotovini. Prav tako Slovenija Živnopromet 950 tisoč dinarjev. Perutina Ptuj je dala KZ Cankova 200, KZ Pertoča 100 in KZ G. Bistrica 400 tisoč dinarjev predplačila. V podobnem položaju so Kmetijske zadruge Beltinci, Turnišče, Odranci,

iz tega vidimo, da vodi kreditno politiko kmetijskih zadrug v Pomurju dvoje ali troje odkupnih podjetij.

Če ne bi bil umetno povzročena pritisk na kmetijske zadruge s strani odkupnih podjetij tak kot dejansko je, in to predvsem v času ugodne konjunktore, ki jo znajo izkoristiti predvsem odkupna podjetja, bi se tudi kmetijske zadruge posvečale bolj razvoju zadrugištva, naprednega kmetijstva in krepitvi socialističnih odnosov na vasi, kot pa

Hodoš, Kobilje, Selo, Adrijanci, Moščanci, Crnelavci, Gomilice, Mačkovci itd., katerim je tako kreditiralo podjetje Boveks. Pravzaprav že

izključno trgovini in trgovanju. Razen tega ne bi bilo med potrošniki občutka, da je jajce vedno premalo, kar pa ni res.

In končno: kreditiranje zadrug, ki nikakor ni dovolj gibčno

Končno ni prav, da bi se krepile tudi kmetijske zadruge izključno na račun potrošnika. Če pa se to dogaja, so v glavnem kriva odkupna podjetja, ki ponujajo za odkupljeno blago kolikor koli že, saj vedo, da je potrošnik neizogiben odjemalec, ki ne more vplivati na ceno. Škoda, pravzaprav neopravičljiva gospodarska škoda pa je, če ostane večji del razlike med odkupno in prodajno ceno odkupnemu podjetju, ki se ukvarja v glavnem s preprodajo pridelkov, saj ne predstavlja v naši gospodarski ureditvi odkupno podjetje nič več kot posrednika med pridelovalcem in potrošnikom. Zanimiva bi bila analiza, v kakšne namene so porabila posamezna odkupna podjetja ustvarjeni dobiček, ki je precejšen.

Končno bo treba razmisliti tudi o kreditiranju kmetijskih zadrug. Kreditna politika bi morala biti vse bolj gibčna in kmetijske zadruge ne bi bile odvisne predvsem od odkupnih podjetij. Razumljivo je, da je tako poslovanje pri odkupu nepravilno, čeprav si kmetijske zadruge pri tem ustvarjajo kreditno osnovo.

Dogodki zadnjih dni

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ne bi bilo prav, če bi šli mimo dogodkov, ki se odigravajo prav te dni v Spaniji, kjer stavka preko 50.000 delavcev, največ rudarjev. Po februarjski stavki študentov leta 1951 je to največja stavka v Franciji Spaniji. Delavci zahtevajo višje plače in pravico socialnega zavarovanja. Ni dvoma, da bo vlada s silo skušala zadušiti to stavkovno gibanje, ki dobiča po pisanju nekaterih francoskih listov že politični značaj, kakor je to storila s študentskim pred petimi leti. Kljub temu pa je zadnja stavka v Spaniji jasen dokaz nezadovoljnosti španskih delovnih množic tudi do sedanjega političnega režima.

Nedvomno je »šlager« tega tedna obisk predsednika sovjetske vlade Bulganina in prvega sekretarja Komunistične partije SZ Hruščova v Veliki Britaniji, kamor sta prispela 18. aprila. Čeprav ni mogoče reči, da bo prišlo morda že do obojestranskega objemljanja, pa bo sovjetski obisk v Londonu prav gotovo nadaljeval ženevski duh, ki vedno bolj obladuje svetovno ozračje.

Omejitveni ukrepi na železnici niso v skladu s prometnimi potrebami Pomurja

Prebivalce Prekmurja, zlasti še one, ki prebivajo v krajih ob železniški progi M. Sobota—Hodoš, je dokaj vznemirila odločitev pristojne Direkcije železnic, da bodo od 1. marca naprej ob nedeljah zaprta vsa postajališča ob tej progi. Razburjenje potnikov je povsem upravičeno, saj je potrebno upoštevati, da se lahko, če potujejo ob slabem vremenu, zatečejo kvečjemu v stranišča na svojih železniških postajah. V kakšnem položaju se znajde mati, ki nosi otroka v naročju, menda ni treba še posebej omenjati. Odločitev je vsekakor v nasprotju s kulturnim odnosom do potnikov, zato pa je tudi vredna javne kritike.

Tudi uveljavljena ukinitve nedeljske službe na postajališčih M. Sobota—Hodoš je razburila kmečke ljudi, posebno še vodstva KZ in druge poslovne ljudi v tem predelu; lani je bilo pač tako, da so prav

ob nedeljah naložili s poljskimi pridelki in odposlali največ tovornih vagonov, ker jih je bilo med tednom zelo težko dobiti zaradi potreb naših rudnikov.

Na soboški železniški postaji so ukiniteli nočno službo, čeprav jo v Gor. Radgoni in Ljutomeru še opravljajo. Kdor pa vsaj kolikaj pozna železniški potniški promet v Pomurju, bo lahko potrdil, da se prav v M. Soboti začne in konča potovanje večine potnikov, ki odhajajo in prihajajo v pokrajino, kar je tudi samo po sebi umevno, saj imajo največ opravka v okrajnem središču. Kam pa naj se podajo, če nimajo v mestu znanec ali bivališča, ko pripotujejo semka? Zaprta čakalnica jih ne more sprejeti, ker je ob prihodu zadnjega vlaka že zaprta, niti ne morejo dobiti potrebnih informacij, saj ni na postaji nobenega odgovornega uslužbenca. Hočeš, nočeš — primorani so vedriti pod milim nebom, pri tem pa se prav gotovo ne spominjajo s hvaležnostjo tistih, ki so izdali tako odredbo.

Dejstvo, da v zvezi s temi odločitvami niso norej ovprašali za mnenje delavskega sveta ali sindikalne organizacije soboških železničarjev, daje povod za mišljenje, da je bila odločitev sprejeta zgolj po posameznikih med štirimi stenami, kar je vsekakor v nasprotju z osnovnimi načeli našega delavskega upravljanja. Drugo je seveda vprašanje, kako je prišlo do uveljavitve teh omejitvenih ukrepov, saj je mogoče s konkretnimi podatki dokazati, da ne bodo prinesli bistvenih gospodarskih koristi, prej kaj drugega: potniki, ki vstopajo v vlak na postajah med Hodošem in M. Soboto ali obratno, se ob nedeljah lahko celo zastojno vozijo, saj je onemogočena prava kontrola nad vstopivšimi potniki zaradi manjših razdalj med posameznimi postajami, razen tega pa stoji čez vsako nedeljo na soboški železniški postaji veliko število praznih tovornih vagonov, ki bi jih sicer lahko naložili že v nedeljo, odposlali pa v ponedeljek; tako pa se to zgodi šele v torek. Vse to prav gotovo zdaleč odtehta prihranek, ki ga bodo za beležili pri plačah na teh postajah zaposlenih uslužbenecv.

Če že ni vmes ravno zapostavljanje prometnih potreb prebivalcev enega dela Pomurja, potem pa je vsaj potrebno, da odgovorni činitelji trenutne denarne koristi podredijo gospodarskim potrebam prizadetega prebivalstva, ki tudi vse bolj odločno zahteva, da naj sedanje omejitvene ukrepe umaknejo in jih nadomestijo s takimi, ki bodo bolj dostopni za ljudi in poslovne kroge, ki imajo v Pomurju tako ali tako opravka z železnico.

S. K.

PROF. G. SILIH PRI VIDMU IN V BUČKOVCIH

V nedeljo, 15. aprila je predaval pri Vidmu in v Bučkovcih prof. G. Silih iz Maribora o vzgoji otroka in družine. Obe predavanji sta bili dobro obiskani in splošna želja ljudi je, da Ljudska univerza z začetim delom nadaljuje.

Sadjarstvo v Pomurju

(Po referatu Frančka Stajnika priredil S. K.)

je, vinska trta, hmelj itd.). Na leto ima tri rodove, kar je pri gosencih zelo redek primer. V manj okuženih krajih je najbolj uspešno mehlično uničevanje — z rezanjem in uničevanjem gnezdv. V bolj okuženih okoliših pa je potrebno poseči po kemičnih sredstvih.

Češpljev kapar domuje pri nas že 20 let. Njegov znanilec so močno savaje češplje, ki potem zelo slabo rodijo. Zimsko škropljenje je proti njemu zelo učinkovito, poprej pa je potrebno slive še dobro razredčiti, saj imamo ponekod prave gozdove češpljev.

Tem škodljivcem se je pridružil še rdeči pajek — nevaren in izredno trdoživ škodljivec, ki mu s sedanjimi škropivi ne moremo prav do živga. Močne okužbe smo opazili predvsem na Goričkem in v okolici Ljutomera, vendar pa nam do lani ni povzročal večje škode. Do živga mu lahko pridemo samo s sistemskimi sredstvi (systoks, pestoks itd.), ki jih rastlina vsrka in s sokom prenaša v svoj organizem. Ta sredstva pa bi bilo potrebno uvoziti. Čeprav skušamo dobiti nekaj deviz, se nam to dosedaj še ni posrečilo, da bi potem lahko začeli s pionirskim uničevanjem tega škodljivca.

Zdaj pa pogledimo, kako smo oboženi s škropilnicami za boj proti tej vojski sovražnikov sadnega drevja!

V okraju imamo 162 ročno-prevoznih in 24 motornih škropilnic, od tega 26 iz predvojne dobe. Na

hrbntih škropilnic sploh ne omenjamo, ker ne pridejo v poštev za akcijo širokega obsega zaradi svoje majhne zmogljivosti. Na eno škropilnico odpade 3.000 drevcev. Za motorne in traktorske škropilnice agregate bi to še kar nekako šlo, toda za ročno-prevozne škropilnice je ta številka zdaleč prevelika. Pomanjkanje škropilnic pa je toliko bolj občutno, ker niso enakomerno razdeljene po terenu. Se več: pomanjkanje škropilnic je pravo »ozko grlo« pri škropilnih akcijah, zato je več kot potrebno, da dajemo za nje vsa razpoložljiva sredstva — iz skladov za sadjarstvo in zadrugnih organizacij. Letos se je tudi v tem pogledu obrnilo na bolje, saj je bilo nabavljenih okrog 40 novih ročno-prevoznih škropilnic.

Vodilna vloga pripada vsekakor motornim škropilnicam, ki prinašajo največji učinek, če jih tudi strokovno uporabljamo. Mnogo, sicer odličnih motornih škropilnic pa ne deluje zaradi okvar, ki so posledica nestrokovnega ravnanja z njimi. Za naše sadjarje pa so primerne tudi ročne škropilnice zaradi svoje enostavnosti in dostopne cene.

Odpor proti škropljenju sadnega drevja je v glavnem strit, pre malo pa je še požitvornosti in dobre volje. Srečujemo se z mnogimi težavami, še več pa je malomarnosti in malomarnosti. Mnoge kmetijske zadruge imajo posebne skupine škropilcev, ki so se zelo dobro izkazali in uspešno opravljali svoj posel (M. Sobota), marsikje pa škropljenje

Za vsako potrošeno in neplačano kWh električne energije škodujemo skupnosti in sebi

Posledica hitre povojne elektrifikacije podeželja, je veliko število odjemalcev toka in pomanjkanje električnih števec. Samo v severovzhodnem delu Slovenije je 25 tisoč odjemalcev toka — pavšalistov (od tega približno 5400 na levem bregu Mure, to je nekaj manj kot polovica vseh potrošnikov).

Nekontrolirana potrošnja električnega toka je povzročala našemu gospodarstvu iz leta v leto precejšnje škodo, saj so posamezniki pogostokrat trošili električno energijo, ne da bi za to plačevali kakršnokoli odškodnino. Letni obračun Elektrogospodarske skupnosti Slovenije je vsako leto pokazal precejšnji primanjkljaj zaradi potrošene in neplačane energije.

Da se uredi ta nepravilnost pri preskrbi prebivalstva z električnim tokom, je izdal Republiški sekretariat za gospodarstvo posebno določbo o rokih za obvezno nabavo merilnih naprav za potrošnja električne energije. Predvidena je postopna ukinitve pavšalno plačane odjema električnega toka in sicer v obdobju treh let. Uredba velja za razsvetljavo poslovnih prostorov, za motorje in aparate, razsvetljavo društvenih prostorov, za zadružništvo, poljedelske motorje in gospodinjstvo. Roki za posamezne kategorije so različni. Letos je predvidena namestitve merilnih naprav v občinah Murska Sobota, Ljutomer, Lendava, Radgona in to v naseljih oziroma ulicah z začetno črko od A do G. To velja za razsvetljavo poslovnih prostorov in za gospodinj-

stvo. Za motorje in aparate je predvidena letos montaža števec pri vseh lastnikih ne oziraje se na sektor lastništva.

Podjetja Elektrogospodarske skupnosti bodo poslala vsem potrošnikom električne energije, ki nimajo števec, posebna obvestila. Rok montaže je obvezen, ker bodo odredila v nasprotnem primeru podjetja Elektrogospodarske skupnosti prisilen odklop.

Ker se izračunava pavšalni odjem po letnem povprečju, in je v poletnih mesecih potrošnja najmanjša, je vsekakor najbolj umestno, da si oskrbijo potrošniki števec čimprej. Lahko se namreč zgodi, da tik pred rokom podjetja ne bodo mogla pripraviti dovolj števec, kar bi imelo za odjemalce toka neprijetne posledice.

Z uvedbo strožje in bolj pregledne kontrole nad potrošnjo električne energije bo Elektrogospodarski skupnosti zajamčeno plačilo za vse potrošene kilovatne ure, kar se bo sčasoma ugodno odražalo tudi pri nadaljnji elektrifikaciji podeželja.

Zi

Končano je pionirsko šahovsko tekmovanje v občini Murska Sobota

V četrtek, 12. t. m. je bilo odigrano finalno tekmovanje pionirjev soboške občine v M. Soboti v prostorih hotela Zvezda. Zbralo se je nad 50 pionirjev. Občinski moštveni prvak pionirjev do 11. leta so pionirji iz Kroga, od 11. do 15. leta pa pionirji iz soboške gimnazije. Občinski prvak pionirk od 11. do 15. leta so tudi pionirke iz Kroga.

Občinski prvaki bodo igrali v četrtek 26. t. m. v M. Soboti z ostalimi prvaki občin in se borili za najvišji naslov v okraju.

Društvo prijateljev mladine v M. Soboti je pionirje pogostilo, predsednik tov. Hajšek pa je razdelil nagrade zmagovalcem. Na koncu tekmovanja je tehnični vodja turnirja Drago Beloglavec odigral simultanko proti 28-tim pionirjem in zmagal z rezultatom 24 in pol proti tri in pol. Zmagala sta: Jože Novak in Danilo Hari, remizirali pa Franc Marič, Janez Kuhar in Cener Dizder, ki je slep igral šah.

Pionirji iz Rogasevec so na občinskem moštvenem prvenstvu dosegli prvo mesto pred vrstniki iz Cankove, Gerlinec in Pertoč. Najboljši šahist, dijak Jože Bertalančič, je prejel knjižno nagrado.

Križem kražem po Pomurju

LEDAVA

Na področju lendavskega matičnega okoliša je v minulem mesecu bilo rojenih 11 oseb, od tega 6 dečkov in 5 deklic. Umrlo je 10 oseb: 4 moški in 6 žensk. Sklenjeni sta bili dve zakonski zvezi. Iz občine se je odselilo 17, a priselilo 26 oseb. Olah Julijana iz Dolge vasi je štirinajstično rodila deklico, Terezija Zver iz Dolgovaških goric pa dvojčka-dečka. Med umrliimi je Janez Koša iz Centibe, ki se je obesil.

Člani dramske skupine DPD Svoboda iz Radgone so v zadnjem tednu nastopili prvič v Lendavi. Dramo v štirih dejanjih so odigrali v zadovoljstvo gledalcev, ki so topot skoraj napolnili veliko dvorano Nafta.

DOBROVNIK

Zadnjo soboto in nedeljo je nastopila na domačem odru igralska skupina IZUD »Šandor Petöfi« z madžarsko igrarjo A. Falu rossza«. Trije nastopi v dveh dneh in lepo štečice najlepše potrjuje uspeh dobrovnikovskih gledalcev iz vasi in bližnje okolišnih igralcev. Omembe vredno je, da je v igri nastopilo 22 igralcev.

GOMILICE

Vaščani že dve leti pričakujejo, da bi zasvetila elektrika tudi v njihovi vasi. V zadnjih mesecih so storili vse, da bo njihova želja kmalu uresničena. Na predvečer delavskega praznika 1. maja bodo svetili tudi v Gomilicah.

DOLINA

Minulo nedeljo so obiskovalke kmetijsko-gospodarske šole v Dolini pripravile dvourni kulturni spored, ki je obsegal nastop pevskega zbora in več solo točk. Prireditelj je uspeh.

TURNISČE

V zadnjih mesecih so še posebno aktivni člani IZUD »Stefan Raj«, ki so v razmeroma kratkem razdobju naštudirali že drugo igro. Veselostno igro »Matiček se ženi« si je ogledalo mnogo domačinov in okoličanov, saj je bila velika dvorana Prosvetnega doma popolnoma zasedena. Se več! Topot niso nastopiti samo učitelji. V delo je bila vključena tudi vaška mladina.

KOBILJE

Člani mladinske organizacije se razen na prireditve pripravljajo tudi proslavo 1. maja. V počastitev delavskega praznika bodo organizirali svečano akademijo in izlet v bližnjo okolico. Z vojniki obmejne vojaške enote se bodo pomerili v šahu. V vasi pripravljajo ustanovitve Srelnske družine.

IZ VELIKE POLANE

SEKTORSKA KONFERENCA SZDL

15. aprila je bila v Vel. Polani sektorska konferenca SZDL za vasi Veliko in Malo Polano ter Brezovico. Odborniki so proučili nalogo SZDL na vasi, razčlenili dosedanje delo in za bodoče sprejeli sklepe.

PRIPRAVE NA PROSLAVO USTANOVITVE OF

Da ne bi pozabili važnega zgodovinskega dogodka ustanovitve OF Slovenije, pripravljajo nižja gimnazija za ta dan pester program. Nastopili bodo s pevsкими točkami, deklamacijami, prizorčki, fizikalnimi točkami in lutkovno predstavo.

listje podobno bolnemu želodcu, ki ne more prebavljati hrane. Drevesna krona mora imeti manj, pa zato bolj močne veje. Mnogo drobnega in za prodajo neprimernega sadja je posledica pregestih kron. Posle okrog čiščenja in redčenja krona lahko opravlja mladina, zato si odkrito želimo, da bi s pomočjo KGS prinešale v naše sadovnjake izboljšave v tem pogledu, kajti pregoste krona, porasle z beljo omelo in limom, naj bi se povsod umaknile zdravim in razredčenim vrstnicam, ki edino lahko dajo kakovosten pridelek.

V sadovnjakih imamo veliko narodno premoženje, toda oni nam še ne dajejo tistega dohodka, ki bi ga sicer lahko dali v naših razmerah. Zanemarjanje ali celo krčenje starih nasadov ob istočasnem urejanju novih ne bi bilo pametno gospodarjenje. Zato vedno bolj govorimo o sanaciji in urejanju sadovnjakov, da bi nam tako prinašali večje pridelke. Iz okrajnih skladov za pospeševanje kmetijstva smo že dali precej sredstev za take ureditve, ugotavljamo pa, da je za to vse premalo zanimanja med sadjarji. Čeprav je subvencija obsegala stroške za škropiva in umetna gnojila, se je za popolno sanacijo sadovnjakov odločilo samo okrog 40 sadjarjev. Tečajni in drugi poučevalni ukrepi niso prinesli zaželenega učinka. Za naš okraj je to premalo, pa četudi upoštevamo, da so mnogi sadjarji uredili svoje sadovnjake brez podpore. Najboljše stanje sadovnjakov je ugotovljeno v predelu Kapela — Radgona, najslabše pa v ravninskih predelih in ob madžarski meji.

(Naljevanje prihodnjic)

Ta teden ob robu:

Takse, modrijani in zlobneži

Navada je že, da se ob vsakem novem ukrepu, zlasti še tedaj, če živo poseže v naše življenje, radi dakaj casa ustavimo in o njem tudi pokramljamo. Sicer pa smo živi ljudje in nam tega ni zameriti!

Tako je bilo tudi takrat, ko smo prvič izvedeli o novih davčnih ukrepih — takсах in vsem, kar je bilo določeno okrog njih. In sprejemamo jih s kritičnim poslušom — drugače tudi biti ne more, kajti nobena stvar ni vsem popolna, da ne bi imeli o njej tudi kaj »svojevaga« povedati. Drugo je seveda: ali so naše pripombe dobronamerne ali pa preračunane na to, da bi z njimi povzročali nezadovoljstvo in zmešnjavo v svoji okolici, drugače: ali imamo pred sabo dobro seme ali pa zgolj sam plevel!

Volivci Velike Polane so na svojem zboru predlagali, da bi bilo treba že letos oprostiti plačevanja takse tiste kmetovalce, ki bodo izkročili šmarnico in jo nadomestili z drugimi, bolj donosnimi in koristnimi rastlinami. Takim opazovalcem bo tudi ustrezno, saj je smoter, ki ga zasledujejo zakonski predpisi o takсах za hibride, prav v tem, da bi domovanju samorodnic čimprej odklenkalo tudi v naših krajih. Ta

smoter pa je prav gotovo spregledal uslužbenec ObLO Jursinec v Slov. goricah; uredbo je namreč tolmačil tako, da bodo morali kmetovalci plačati takso tudi za zemljo, na kateri je do nedavnega še rasla trta šmarnice, pa je tam sedaj ni več. Tako tolmačenje je kajpak napačno in ga ljudje tudi niso sprejeli. Razen tega je slišati ponekod tudi dobronamerne pripombe zastran taksa na vprežna vozila; ne zdi se jim popolnoma prav, da morajo plačevati enake takse veliki in mali kmetovalci, kajti prvi vprežna vozila veliko bolj uporabljajo in si mnogi pridobivajo z njimi tudi postranski zaslužek, medtem ko pri drugih tega ne moremo opaziti v taki meri. V odročnejših in siromašnejših krajih vinogradniških Slovenskih goric pa je razpravo o takсах spremljala zahteva, da je potrebno bolje urediti vinski trg, zagotoviti prodajo namiznega grozdja in odpreti več takih obrtnih delavnic (kovaške, kolarske itd.), ki bodo služile izključno kmetijstvu.

Modrijani pa, ki so že nekdanj klicali iz tujine kralja Petra, napovedovali »prekucijo« itd., so sedaj spet privlekli na dan že povsem obrabljeno frazo o kmetijskih delovnih zadrugah. Zdjaj so nam zagodli, če nam niso še nikoli, da nas bodo spravili v zadrugo! Taki glasovi so bili dokaj živi okrog Domanjševca in Adrijancec — v glavnem zato, ker so SZDL in druge organizacije zanemarile svoje politično poslanstvo in niso ob pravem času zavezale ust njihovim avtorjem. No — pozneje so tudi takim govoricam napravili kraj in se dodobra

Z ozirom na potrebe in splošno zahtevo prebivalcev Sobote, zlasti tistih, ki se ne hranijo doma, bo Tovarna mlečnega prahu odprla v ponedeljek, 23. aprila v svoji prodajalni na Trgu zmage

ZAJTRKOVALNICO,

kjer bo lahko vsakdo dobil toplo mleko (cena din 10.—) in žemlje (z maslom). To potezo Tovarne mlečnega prahu je treba vsekakor pozdraviti, saj bo s tem marsikomu, ki je vezan samo na gostilno, hranjenje znatno olajšano.

Zajtrkovalnica bo odprta od 5.30 do 10. ure predpoldne.

pogovorili o vsem, kar jih je bilo poprej tiščalo v vzdušje nepoučenosti.

In glejte: spet so dvignili svoje glave stari nergači, ki se ne morejo sprijazniti s tem, kar se pri nas dogaja, dasiravno je nekaterim izmed njih prav nova socialistična domovina omogočila, da dobro služijo in živijo. Na množičnem sestanku v Dankovcih se je zbralo 70 volivcev. Vse bi se bilo gladko izteklo, kajti navzoči so z zanimanjem poslušali razlago novih zakonskih predpisov in jih skušali tudi dojeti, če se ne bi s svojimi neumestnimi in razdiralnimi gesli oglasili stari znanci: mlinar H., za njim pa še M. L. in S. C. Slednji se je usodil tako daleč, da je na ves glas zakričal: »Pripraviti me hočete od tega, da bom moral prodati še svojo ženo in otroke«, čeprav je v tistem hipu pozabil, da prav tista država, ki ga hoče pripraviti do tega, daje štipendijo za šolanje njegovega sina. Po svojem sta se »znašla« tudi F. Santavec in F. Števan iz Bodonce. Stari gnev sta iztesla kar na seji elektrifikacijskega odbora; prvi z žolčno izjavo, da je potrebno davčne vloge poslati nazaj, ker jih bodonski kmetje ne bodo izpolnjevali (vprašanje: kdo ju je pooblastil, da govorita v imenu bodonskih kmetov?), da naj samo pride kdo iz M. Sobote, če jo hoče pošteno izkupiti, drugi pa s tem, da je hotel preprečiti posel kurirju, ki je obveščal prebivalce o tem, da je treba izpolniti davčne prijave, in s svojo izjavo, ki ne sega dalje od njegovega praga: »Enkrat se moramo Bodončani postaviti na svoje noge! Tako torej: Bodončani naj se po njunem mnenju postavijo na svoje noge, da bodo lahko z izzigravanjem davčnih predpisov prišli do elektrike! Vsak trezen in razsoden človek, ki mu je napredek svojega kraja pri sreč, bo lahko sam kaj hitro ugotovil, v katerem grmu tiči zajec, zato njunih izjav ne bi posebej komentirali. Povejmo le še to, da so take izjave vredne samo dveh nečlanov SZDL in da ima goreči zagovornik »bodonskih koristi« F. Santavec dobro idoč kovaško obrt, zraven tega pa še lokomobilno z mlaticino, kar vse mu omogoča, da živi kot lord — tako vsaj pravijo ljudje v njegovi okolici.

Razprava o novih davčnih ukrepih je potegnila še določeno mejo med tistimi, ki sicer kritično, a dobronamerno ocenjujejo naše ukrepe za stabilizacijo gospodarstva, ki še niso dali svojega modrijanstva v ropotarnico preteklosti ali pa hočejo s svojim zlobnim natolcevanjem izsiliti račune in se tako postaviti pred ljudmi kot njihovi vneti zagovorniki. S.K.

in njegove perspektive

odlagaja na zadnji čas. Res je sicer, da v tem primeru škropiva zelo učinkovito delujejo proti cvetožeru, toda zaradi kratko odmerjenega časa ponavadi ne moremo pravočasno opraviti vsega škropljenja. Letošnji januar je bil zaradi ugodnega vremena prav dobrodošel za škropljenje, toda s tem poslom smo rajši odlašali do februarja in marca, ko nam je dokaj ostra zima prekrizala račune. Koliko drevja bo mogoče temeljito poškropiti v tako kratkem času do začetka rasti, bomo še videli, vsekakor pa lahko rečemo, da bo precej drevja ostalo nepoškropljenega.

Pred vojno smo poškropili letno 6 odst. sadnega drevja, po osvoboditvi pa ti odstotki stalno naraščajo. Leta 1948. smo že poškropili 20, leta 1942 — 40, leta 1954/55 pa 64 odst. sadnega drevja. Ti podatki niso čisto realni, če jih svobodno ocenimo in primerjamo s podatki o porabljenemu škropivu. Drži pa eno: vsekakor velik napredek, ki pa je še vedno premajhen v primerjavi z napredkom v razvitih sadjarskih pokrajinah. Z novimi škroplilnicami in z boljšim delovanjem združnih sadjarskih odsekov bomo lahko dosegli, da bo pri nas poškropljenega okrog 90 odst. sadnega drevja. Tudi kakovost škropljenja ni vedno zadovoljiva. Največkrat ostanejo višje veje nepoškropljene, kar vrednost škropljenja zelo zmanjšuje, saj se lahko škodljivci nemoteno naseljujejo na njih.

Letna škropljenja pa se še niso udomačila v naših sadovnjakih, čeprav ne zaostajajo za zimskimi in

jih v nekaterih pogledih celo prekašajo. Vzrokov je več: poleti je večje pomanjkanje delovne sile, največkrat je treba škropiti s takimi sredstvi, ki so strupena in škodujejo travi pod drevjem, slaba je bila tudi propaganda za letno škropljenje itd. Poletno škropljenje sadnega drevja pa narekujejo gospodarske koristi, saj drugače ne bomo mogli pridelavati kakovostnega namiznega sadja.

V sadjarski sezoni 1954/55 smo porabili 22 ton rumesan paste, 2 toni rumesan olja, 500 kg žvepleno-apnene brozge, 100 kg tekočega pantakana, 50 kg lindane-olja in še nekaj drugih manj razširjenih sredstev, kar po svoje dokazuje, da smo se pri škropljenju precej pomaknili naprej. Očitna pa je pičla uporaba letnih škropiv.

Kmetijske zadruge bodo morale imeti tudi boljše skladišča, kajti nekaterim gnojilom, posebno še rumesanu, mraz zelo škoduje. Na to smo zadržna vodstva že večkrat opozarjali, vendar ne vedno z uspehom.

Škropiva niso predraga, razen tega pa je sadjarstvo deležno še 50-odst. okrajnega prispevka za rumesan. Vsaka pomoč je izredno dobrodošla, toda pripomniti moramo, da bo potrebno več sredstev dajati za sadne škroplilnice.

Tretji vzrok za slabo rodnost drevja je neredno čiščenje in redčenje slabih kron. Sadno drevje je živo bitje. Odločilno vlogo pri tem ima listje, ki terja zrak in sonce. V gosti in nerazredčeni kroni je

Da bo naše mesto lepše

Iz dneva v dan je naše mesto lepše. Ulice so tlakovane, dobili smo lepše urejeno tržišče, po glavnih ulicah moderno razsvetljava. Tudi soboški grad je dobil drugo lice; škoda, da ni bil deležen iste pozornosti tudi park.

Z vsem tem pa še ne smemo biti zadovoljni. V soboških trgovskih lokalih je še vedno nekaj izložb, ki so pravzaprav bolj skladišča kot izložbe. Tako skladišče v oknu ima n. pr. trg. podjetje »Komisija«. Ni namreč dovolj, da je v izložbi, razstavljeno vsakovrstno blago, potrebno je to blago okusno razmestiti in ga tudi vsaj dvakrat mesečno izmenjati. Sedaj, ko bo vsak čas turistična sezona in bo prišlo tudi v M. Soboto več izletnikov, bomo morali še bolj paziti na take stvari.

LENDAVA

Taborniki so v letošnjem letu napravili več izletov v naravo. Zadnje nedeljo so bili pod vodstvom tov. Milene Salamon v Dolgovaških gorah. Okrog 50 mladih ljudi je v veselem razpoloženju preživelo nedeljsko popoldne.

Taborniško lutkovno gledališče je zadnje nedeljo nastopilo v igro v madžarščini Delavni lendavski lutkarji so v letošnjem letu izredno marljivi.

SOBOŠKA KRONIKA

Poroke, rojstva in smrti od 7. IV. do 14. IV. 1956.

Poročili so se: Jože Horvat, elektromontet iz Lukačevca in Ana Flegar iz Bakovec; Ludvik Sukič, uslužbenec iz Salovec in Julijana Kovač, uslužbenka iz Adrijancec.

Rodile so: Magdalena Zrinski, uslužbenka iz M. Sobote, deklico; Ana Sandor iz Dolnjega Lakoša, dečka; Pavla Mesarič iz Satahovec, dečka; Marjeta Glavinar, šivilja iz M. Sobote, deklico; Nežika Ščavničar, delavska iz Nunske grabe, deklico; Helena Horvat iz Tišine, dečka; Marija Legen iz Rakičana, deklico; Sarika Ščanar iz Rakičana, dečka; Katarina Domjan iz Beltince, deklico; Rozalija Cvetko, uslužbenka iz M. Sobote, dečka; Irena Banfi iz Vaneče, dečka; Helena Bodar iz M. Sobote, deklico.

Vse navedene so rodile v soboški porodnišnici.

Doma sta rodili: Marija Murec iz M. Sobote, dečka, in Kristina Horvat iz Pušče, deklico.

Umrlji so: Marija Herhaj, stara 55 let, iz Lipe; Franc Kocet, star 55 let, iz Dolgovaških gor; Ana Gorenji, stara 70 let, iz Dolence; Mihael Sebjan, kovaški mojster iz M. Sobote, star 62 let; Jože Neuhald, star 80 let, upokojenec iz Segovec pri Radgoni; Marija Oslaj, stara 56 let, iz Bogojine.

Sreča v nesreči z ročno granato. 30-letni Franc Barbir iz Sulince je z očetom grabil listje v gozdu. V grmu je med listjem našel staro granato, ki je ostala tam menda še od minule vojne. Nenadoma mu je granata v roki eksplodirala in mu na srečo poškodovale le palec na levi roki.

Jože Janežič, star 61 let, soboslikar iz Veržaja, je padel z lestvice 2 in pol metra globoko in si zlomil desno stegno.

H.

KUPIM PARNO LOKOMOBIL (večjo). Pismeni ali ustmeni dogovor na naslov Heric Alojz, žaga Mezgovci p. Moškanjci.

Pomurski vestnik — Izdaja Casopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murški Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: M. Sobota, Trubarjev drevored 3/II. — Telefon 4-38 Uprava in oglasni oddelk: Murska Sobotica, Kocljeva ulica 7 — Tel. 53 — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Tekoči račun pri Narodni banki 641-T-609 v M. Soboti — Tisk Pomurske tiskarne v Murški Soboti

Izток Avsec:

MESTNE RAZGLEDNICE

MESTO NA MORJU

Je nekaj, ne vem kako bi to opisal, kar človeka dobesedno prevzame, ko se znajde v Benetkah, na beneškem »tramvajcu«, ki te pelje nikamor drugam, kot naravnost na trg Sv. Marka. Še danes, ko imam te vtise kolikorotniko že urejene, ne le v beležnici, temveč tudi v mislih, si občutkov tega prvega snidenja z Benetkami ne znam prav dobro razlagati...

Imel sem priložnost, peljati se od Vidma do Trevisa, ki je približno 50 km oddaljen od Benetk in je potemtakem že njeno predmestje, z avtomobilom.

Sama sva bila s šoferjem. Ko sem mu povedal, da sem iz Jugoslavije in da sem novinar ter da me zanima skratka vse, je med nama hipoma zrasel neviden zid, ki naju je ločil ves čas vožnje.

Molk. Od časa do časa so prekinile enakomerno brnenje motorja vljudnostne besede: »Ali želite morda cigareto, jugoslovansko?« in »Ali želite morda še eno jugoslovansko cigareto?«, kajti možu so očitno ugajale.

»Hvala, prosim,« je bil vedno njegov tudi vljudnostni odgovor.

Sicer sva pa molčala.

Pokrajina, skozi katero sva se peljala, je ravna in rodovitna ter kultivirana s sodobnimi agrotehničnimi sredstvi in pripomočki. Ko sva brzela mimo neke traktorjeve postaje, ki je bila tik ob cesti, me je moj sopotnik vprašal: »Ali imate tudi pri vas traktorje?«

Zé navajen odgovorjati na podobna vprašanja o naši državi, sem mu nemudoma odgovoril: »Seveda, saj jih tudi sami že vrsto let izdelujemo!«

Bil je začuden nad odgovorom.

Se bolj kot on, pa sem bil začuden sam nad zastavljanim vprašanjem.

Okrajna gasilska zveza Murska Sobotica

obveščaja:

PRIZNANJE POČASTNISKIH ČINOV. Izvršni odbor Okrajne gasilske zveze je priznal čin gas. podčastnika tov.: Trstenjak Ivanu, Sinko Francu, Horvat Hermini, Harkai Ludviku, Martince Kolomanu, Sečko Francu, Stevančec Janezu, Deutsch Eriku, Forjan Alojzu in Zakoč Evgenu.

SVETI OKRAJNE GASILSKE ZVEZE. Za dosledno opravljanje nalog je Izvršni odbor izvolil naslednje svete:

Strokovno tehnični svet sestavljajo: Blagovič Janez, Sočič Stefan, Flisar Karel, Flisar Stefan, Gomboc Franc, Rituper Zoltan in Hegedič Engelbert.

Organizacijski svet sestavljajo: Skerget Karel, Stelel Jože, Larnsak Josip, Frahm Vilko, Svetec Aleksander in Gomboc Franc.

Gospodarski svet sestavljajo: Stübelj Miro, Flisar Karel, Blagovič Janez, Flisar Stefan, Sočič Stefan, Hrastelj Jože, Gomboc Franc in Pihler Ferdo.

Mladinski svet sestavljajo: Hegedič Engelbert, Blagovič Janez, Horvat Mian, Flegar Stefan, Horvat Hermina.

Sanitetni svet sestavljajo: Zavrtnik Jože, Nemeč Maks, Jakiša Viljem, Maček Franc in Riharič Ivan.

Kulturno-prosvetni svet sestavljajo: Cerneka Zvonimir, Topolnik Ignac, Karđoš Geza, Rantaša Ivan in Kerčmar Janez.

Sekretariat sestavljajo: Flisar Karel, Stubelj Miro, Gomboc Franc, Sočič Stefan, Skerget Karel, Frahm Vilko in Blagovič Janez.

PROŠNJE ZA PODPORO. Slednjič pozivamo vsa PGD, da nemudoma vložijo prošnje za gradnjo domov, nabavo orodja in opreme, gradnjo vodnjakov in vodnih bazenov ter popravilo orodja in opreme. Zadnji rok je 30. aprila 1956. Poznejših prošnje ne bomo več upoštevali!

Iz pisarne OGD

Selekcijsko posestvo Beltinci

bo v nedeljo, dne 23. aprila 1956 ob 14. uri na

JAVNI DRAŽBI

razprodajalo 2 stoječi pitališči na obratu Nemeščak.

Interesenti naj se javijo določene dne in uri na licu mesta.

POSESTVO (2 ha) gospodarsko poslopje in zidano hišo krito z opeko, prodam za 1.150.000 din — Sotina št. 11.

RAZPIS

Upravni odbor Casopisno-založniškega podjetja »Pomurski tisk« M. Sobotica razpisuje na podlagi pravil podjetja

službeno mesto poslovojdje KNJIGOVZNICE LJUTOMER

Pogoji: kvalificiran knjigovez. — Nastop službe s 1. majem 1956. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Prošnje z navedbo dosedanjega službovanja in kratkim življenjepisom je treba poslati na naslov:

Casopisno-založniško podjetje »Pomurski tisk« Murska Sobotica.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

MIHAELA ŠEBJANA kovaškega mojstra

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, nadalje vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, z nami sočustvovali in pokojnika počastili z vencami in cvetjem.

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga v njegovi boleznih obiskali in ga tolažili, posebno dr. Vučaku za lajšanje bolečin.

Posebna zahvala za prekrasne vence Obrtni zbornici, Gasilskemu društvu, TVD »Partizane«, »Potrošniku«, Zavodu za komunalne storitve, mizarstvu »Javor«, Kmetijskemu gospodarstvu, »Panoniji«, delavkam II. brigade tovarne »Mura«, godbi »Svobode«, govornikom in duhovščini.

DRUŽINI SEBJAN-RUZIC

Pravijo, da nisi videl Italije, te dežele pesmi in sonca, če nisi vsaj za dan dva obiskal Benetke in Neapelj. To me spominja na podobne trditve o Parizu, kjer prav tako pravijo, da nisi spoznal in videl Pariza, če nisi preživel vsaj en večer v slovem zabavišču »Folies Bergère«.

Osebnost bi se strinjal z obema trditvama. In res skoraj ne moreš reči, da si videl Italijo, če nisi videl Benetk, to evropsko »turistično Mekko« Italije.

Tako kot je v Parizu vse, od vzgledalnice do stekleničice za kolonjsko vodo, v znamenju ali obliki Eifflovega stolpa,

tako v Benetkah vse simbolizira gondola. Gondola v taki, ali gondola v drugačni obliki, je povsod. Na vseh spominčih in okrasnih in slednjič v vsakem beneškem kanalu.

Predeu sem šel v Benetke so me opozorili, naj se nikar ne peljem z gondolo, ker me bo voznik prav gotovo prelisičil. In resnično sem bil hvaležen znancem za to opozorilo, kajti ko sem se pozanimal, koliko stane vožnja po beneških »cestah«, in seveda obvezno pod »Mostom vzdihljajev«, sem ugotovil, da bi moral v tem primeru peš domov.

*

KINO

M. SOBOTA — Od 19.—22. aprila angleško-italijanski barvni film »Romeo in Julija« — od 24.—26. aprila ameriški film »Mit«.

BELTINCI — 21. in 22. aprila ameriški film »Clovek divjega zapada«.

LENDAVA — 20.—22. aprila angleški barvni film »Henrik V.«.

GRAD — 22. aprila belgijski film »Banket tihotapevc«.

CEPINCI — 22. aprila angleški film »Izobčene z otokov«.

RADGONA — 19. aprila finski film »Bela košuta«, 21. in 22. angleško-marokanski film »Othelo«.

RADENCI — 19. aprila angleški film »Trentov zabavni slučaj«. 21.—23. aprila jugoslovanski film »Tri zgodbe«.

VELIKA POLANA — 22. aprila francoski film »Gospod Hulot na počitnicah«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — 21. in 22. aprila ameriški barvni film »Julij Cezar«.

RAZPIS

Kmetijska zadruga z o. j. Hotiza razpisuje mesto

HONORARNEGA BLAGAJNIKA

Pogoji: najmanj enoletna praksa v finančnem poslovanju. Primerna kavicaja.

Plača: po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite na upravo zadruge do 30. aprila. Nastop službe s 1. majem 1956.

KRAVO BREJO — vajeno vprege, prodam — Rakičan št. 59.

SLAMO, prodam — M. Sobotica — Cvetkova 5.

Tedenski koledar

Nedelja, 22. aprila — Leonida
Ponedeljek, 23. aprila — Vojko
Torek, 24. aprila — Jurij
Sreda, 25. aprila — Marko
Četrtek, 26. aprila — Rihard
Petek, 27. aprila — Ustanovitev OF
Sobotica, 28. aprila — Pavel

OBVESTILO GOZDNIH POSESTNIKOV

Uprava za gozdarstvo OLO Murska Sobotica obveščaja vse gozdne posestnike na območju okrajna Murska Sobotica, da je rok za vlaganje prošnje za sečnjo v sezoni 1956/57 (t. j. od 1. X. 1956 do 31. III. 1957) določen od 15. aprila do 5. junija 1956. Prošnje, vložene v tem roku, so takse proste. Prošnje, vložene po tem roku, torej po 5. juniju 1956, bomo obravnavali le v primeru, če količina lesa, ki je predvidena za sečnjo v sezoni 1956/57, ne bo že izčrpana.

Obrazec prošnje prejmete pri obč. lj. odborih in krajevnih uradih, ki bodo izpisane prošnje tudi sprejemali.

Uprava za gozdarstvo OLO Murska Sobotica.

PREKLIC. Podpisani preklicujem govornje proti direktorju Francu Vrazu in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Viktor Fekonja, Illovec 37, p. Miklavž pri Ormožu.

OKLIC

o začetku poizvedb zaradi osnovanja nove zemljiške knjige za katastrsko občino KRNCI v sodnem okraju Murska Sobotica.

Z dnem 3. V. 1956 se začno poizvedbe za osnovanje nove zemljiške knjige za katastrsko občino KRNCI. Poizvedbe bodo v času od 3. V. 1956 dalje vsak delavnik od 8. do 15. ure v Sebeborcih, hišna številca 70.

K poizvedbam naj pridejo vsi posestniki, hipotekarni upniki in vse ostale osebe, ki imajo pravno korist od tega, da se poizvedo lastninske pravice ali da se ugotovi istovetnost sedanjih označb parcel s prejšnjimi označbami, navajati smejo vse, kar utegne služiti za to, da se pojasni stanje stvari in da se očuvajo njihove pravice.

Posestniki zemljišč in drugi upravičenci morajo prinesiti k poizvedbam odn. priložiti svojim prijavitelcem v izvirniku ali prepisu vse spise, izpiske iz zemljiške knjige, sodne odločbe ali druge listine, kolikor so potrebne za obnovitev zemljiške knjige in kolikor jih imajo oni ali njihovi zastopniki.

Da se vsakomur omogoči vpogled v podatke, ki jih je sodišče do sedaj že zbralo, bodo razgrnjeni posestni listi, seznam parcel in lastnikov ter zemljiškoknjizne mape od 20. IV. 1956 do 30. IV. 1956 pri okrajnem sodišču v Murški Soboti, soba številca 8.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 17. aprila 1956.

OKLIC

o začetku poizvedb zaradi osnavljanja nove zemljiške knjige za katastrsko občino SEBEBORCI, v sodnem okraju Murska Sobotica.

Z dnem 3. maja 1956 se začno poizvedbe zaradi osnavljanja nove zemljiške knjige za katastrsko občino Sebeborci.

Poizvedbe bodo od 3. maja 1956 dalje vsak delavnik od 8. do 15. ure v Sebeborcih št. 46 (osnovna šola).

K poizvedbam naj pridejo vsi posestniki, hipotekarni upniki in vse osebe, ki imajo pravno korist od tega, da se poizvedo lastninske pravice ali da se ugotovi istovetnost sedanjih označb parcel s prejšnjimi. Navajati smejo vse, kar utegne služiti za to, da se pojasni stanje stvari in da se očuvajo njihove pravice.

Posestniki zemljišč in drugi upravičenci morajo prinesiti k poizvedbam v izvirniku ali v prepisu vse spise, izpiske iz zemljiške knjige, sodne odločbe ali druge listine, v kolikor so potrebne za osnovanje nove zemljiške knjige in v kolikor jih imajo oni ali njihovi upniki.

Da se vsakomur omogoči vpogled v podatke, ki jih je sodišče do sedaj že zbralo, bodo razgrnjeni posestni listi, seznam parcel in lastnikov ter zemljiškoknjizna mapa od 20. aprila 1956 do 30. aprila 1956 vsak dan od 7. do 14. ure na okrajnem sodišču v Murški Soboti, v sobi št. 8.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 17. aprila 1956.

Benetke...

Mesto na morju.

Benetke...

Mesto brez hrupa, brez avtomobilov, motorjev, »Vesp«, koles; mesto brez običajnih prevoznih sredstev!

Benetke...

En sam muzej, en sam zgodovinski spomenik!

Benetke...

»Lido« — zbirališče filmskih zvezd in modne ekstravagance!

Benetke...

Mesto, kjer se ves promet odvija po kanalih, ki so zamjenjali cesto v našem smislu!

Benetke...

Mesto, kjer nič ne izveš, nič ne opraviš brez napitnine, ne vidiš nič brez vstopnine. No, v Benetkah vsaj ni treba plačevati vstopnine za fotoaparate, če ga imaš slučajno pri sebi, kot je v »navada« v Parizu.

Benetke...

Mesto, kjer žive vsi od turizma in trgovine!

Benetke...

Mesto sanj vseh mladoporočencev!

*

Benetke so mogočno mesto. Kako čudovito se celo podajo starim beneškim hišam, ki se zde, kot da bi bile sestavljene iz kock, televizijske antene! Spet eno izmed srečanj starega z novim.

Tako kot so bile Benetke nekdanj »trgovska trdnjava« na Jadranu in Sredozemlju, tako so Benetke sedaj prav tako »trdnjava«, ki jo želi osvojiti vsak, še tako skromen turist.

Megla je legala nad mesto. Čez nekaj trenutkov, ko se še ni popolnoma stemnilo, je bila tako gosta, da bi jo lahko z nožem rezal. Slišati je bilo le zvonjenje »tramvajev«, ki so opozarjali nase, medtem ko so vozili sem ter tja po kanalih, od postajališča do postajališča. Odhajal sem iz megljenih Benetk z nedoločeni občutji.

In konec koncev nisem vedel, kaj naj o njih napišem... (Dalje prihodnjič)